

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

S. Matthiæ Apostoli festo Paraphrasis in Lectionem Actuum Apost. Cap. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

IN FESTO S. MATTHIAE APOSTOLI.

229
Nuptiæ virgi-
num quæ
quàmquã sine
felices.
Esaie 16.
Apoc. 21.

gaudia vana vniquaquã conquesta cito euanescent. Virginũ autẽ nuptiã, nõ
aut duos, aut sex vel octo dies, sed æternũ durabunt, accipientiq; coronã im-
marcescibilem, gaudiũ immortale, nuptias nunquã defuturas, & castissimõ
diuinitq; cælestis sponsi amplexu sine vllõ separationis metu perfruentur,
Abstergetiq; Deus, vt ait scriptura, omnem lachrymam ab oculis eorũ, nec
dolor amplius erit siue cordis, siue corporis, neque luctus vllus: sed lætitia
sempiterna super capita eorum qua cuncta eorum explebuntur desideria, li-
cet modo id comprehendere nequeant, dicente Esaia & Apostolo, quod ocu-
lus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ preparauit Deus dili-
gentibus sè. Hæc pro sanctæ virginitatis laude diximus charissimi, vt qui ea
præditi sunt, tantum donum omni studio & cura asseruare nitãtur: qui ve-
ro eam in se non agnoscunt, congratulentur habentibus, vt quod in se nõ
habent, per charitatem possideant in alijs præstante Domino nostro IESV
CHRISTO, qui est benedictus in secula.

IN FESTO S. MATTHIAE APOSTOLI LE-
ctio Actuum Apostolorum. Cap. I.

In diebus illis exurgens Petrus in medio fratrum dixit. (Erat
autem turba hominum simul ferè centum viginti) Viri fratres, Psalm. 49.
Ioan. 10.
Matth. 27.
oportet impleri scripturam, quam prædixit Spiritus sanctus per
os Dauid, de Iudã, qui fuit dux eorum, qui comprehenderunt
Iesum qui connumeratus erat in nobis, & sortitus erat sortem mi-
nisterij huius. Et hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis: & suspen-
sus crepuit medius, & diffusa sunt omnia viscera eius. Et notum factum est om-
nibus habitantibus Hierusalem: ita vt appellaretur ager ille, lingua eorum, Ha-
celdama, hoc est, ager sanguinis. Psalm. 69.
Psalm. 108. Scriptum est enim in libro Psalmorum. Fiat
commoratio eius deserta, & non sit qui inhabitet in ea. Et episcopatum eius ac-
cipiat alter. Oportet ergo ex his viris, qui nobiscum sunt congregati in omni
tempore, quo intrauit & exiit inter nos Dominus IESVS, incipiens à bap-
tismate Ioannis usque in diem qua assumptus est à nobis, testem resurrectionis
eius nobiscum fieri vnum ex istis. Et statuerunt duos: Ioseph qui vocabatur Bar-
sabas, qui cognominatus est Iustus, & Matthiam. Et orantes, dixerunt:
Tu Domine, qui corda nosti omnium, ostendo quem elegeris ex his duobus vnũ,
accipere locum ministerij huius & Apostolatus, de quo præuaricatus est Iu-
das, vt abiret in locum suum. Et dederunt sortes eis: & cecidit fors super
Matthiam, & annumeratus est cum vndecim Apostolis.

PARAPHRASIS IN EANDEM LECTIONEM.

Dominus noster Iesus Christus duodecim sibi Apostolos elegerat ex
cunctis discipulis suis, non absq; grandi mysterio, sed quia vnus tan-
tam gratiam contempserat, atque auaritiæ infamia correptus, beatissimo
sanctorum Apostolorum collegio indignum se fecit, ne tamen propositum
Domini, quo Apostolos duodenario voluit numero constare illius impro-
bitate,

- birate ac exorbitatione impediretur, statim post suam ascensionem discipulos excitauit, ac instigauit, vt in impij Iudæ locum alium subrogarent. Huius rei gesta historiam præsens lectio complectitur. In illis enim diebus, quibus post Christi ascensum Hierosolymis in coenaculo discipuli & credentes sese ob Iudæorum metum continebant. Petrus tanquam Christi vicarius, & cæteris ab ipso Christo prælatus, exurgens in medio fratrum, id est, eorum qui vnã Christi fidem amplexi per baptismum renati atque per eiusdem regenerationis gratiam verè fratres, non tam carne, quàm spiritu effecti erant: qui eodem in loco circiter centum ac viginti collecti fuisse scribuntur, ita dixit: Viri fratres, oportet impleri scripturam, quã prædixit Spiritus sanctus per os Dauid de Iuda. Iam Christus eis sensum aperuerat, vt intelligerent scripturas: quamobrem vt voluntas Dei suam haberet effectum, Petrus diuinitus permotus proponit in communi vt in Iudæ locum alius substituat, qui idoneus sic testis resurrectionis Dominicæ. Interim quædam intermiscet de Iuda, ducem eum vocans eorum qui comprehenderunt Iesum, quod & Euangelica testatur historia, atq; connumeratum eum fuisse in ipsis, & sortitum sortem ministerij illius, nempe Apostolatus non quod sorte illi obrigerit ea dignitas. (Est namque electus à Christo) sed sortem pro parte vult intelligi, tanquam qui Apostolica gratiæ & officij partē à Salvatore ascitus & admissus fuerit. Et hic, inquit, possedit agrum de mercede iniquitatis. Nam illo pretio, quo Dominum vendiderat, ager ille emptus est. Atque ita tamen Iudas non fuit possessor agri illius (celticenim in sepulturam peregrinorum) tamen eius pecunia comparatus est, quam rectissimè S. Lucas mercedem iniquitatis appellat, quod pro execrabili prodicionis scelere ei à pontificibus numerata sit. Et suspensus crepuit medius, & diffusa sunt omnia viscera eius. Non enim cõgruum fuisset, vel illa impijssima anima ex ore quod Christus deoscularus erat, exiret: & viscera quæ prodicionem conceperant iure in terram effusa sunt. O breue avaritiæ gaudium, ô dignum avari proditoris supplicium.
- Et notum factum est omnibus habitantibus Hierusalem, ira vt appellaretur ager ille lingua eorum, Haceldama, hoc est ager sanguinis, quia pretio sanguinis Christi emptus. Scriptum est enim in libro Psalmorum: *Fut commemoratio eorum deserta, & non sit qui inhabitet in ea*: quod sumptum est ex Psalmo LXXVIII. & refertur ad omnes Christi persecutores, puta Iudæos, quorum verbes post Christi passionem à Romanis vastatæ sunt, & ipsi Iudæi procul abducti. Quod autem sequitur. *Et episcopatum eius accipias alter*, ex Psalmo CVIII. desumptum est, & manifestè remota Iuda Machiæ promotionem significat. Apostoli enim Episcopi fuere, & eorum successores hodie Episcopi vocantur, sicut functio ipsa vel officium, Episcopatus. His de Iuda interpositis, iam suum, imo sancti spiritus explicat consilium. Oportet, inquit, ex his viris qui nobiscum sunt congregati in omni tempore, quo intravit & exiuit inter nos Dominus Iesus, nobiscum quæ vixit familiariter, incipiens à baptismo Ioannis, hoc est, postquam Ioannis baptismo tinctus est, vsque in diem qua assumptus est à nobis in cælum, qui fuit à resurrectione dies quadragesimus, testem resurrectionis eius, quæ vt paucissimis erat cognita, ita maiori indigebat testimonio, vt populis persuaderetur.
- A&ot. 1.
- Lucæ 24.
- Matth. 26.
Marc. 14.
- Matth. 10.
- Lucæ 23.
- Matth. 27.
Merces iniquitatis quæ fuerit.
Matth. 26.
- Marc. 17.
Psal. 68.
- Episcopale munus vnde sumptum.
Psal. 104.
- Ioan. 1.
Matth. 3.
Lucæ 3.

Geretur, nobiscum fieri vnum ex istis. Ergo perspicuum fit ex hoc loco, Matthiam cum primis Domino Iesu adhæsisse: quod non parum illi adfert laudis & dignitatis. Et statuerunt duos, quos digniores & aptiores iudicabant, eosq; vt D. Clemens autor est, ex numero septuaginta duorum discipulorum: Ioseph qui vocabatur Barfabas, qui cognominatus est Iustus, ob eximiam & apud omnes peruulgatam eius vitæ sanctitatem, & Matthiam. Et orantes dixerunt, vtilissimo scilicet exemplo hominum instruentes vitã, vni omnibus, maximè grauib; rebus discamus precibus opem & auxilium poscere à Deo. Quod quia hodie aut omnino non fit, aut tepidè, frigidè, & negligenter fit, idcirco tanta est rerum confusio ac perturbatio. Tu Domine qui corda nosti omnium, ostende quem elegeris ex his duobus, quos, quidem nos idoneos putamus: sed vtrum tu magis probes incertum habemus. Itaque precamur vt certo aliquo indicio declares quem ex his malis accipere locum ministerij & Apostolatus, de quo præuaricatus est Iudas, vt abiret in locum suum, id est, Iudæ apostatæ succederet: quanquam potest & de Iuda intelligi, qui in locum suum abiit, iusto Dei iudicio relegatus in tartara, qui est locus omnium reproborum. Et dederunt sortes eis. Hoc hodie imitari non licet. Sed nec Apostoli post sancti Spiritus aduentum sortibus vsi leguntur. Et cecidit fors super Matthiam, & annumeratus est cum vndecim Apostolis. Ergo licet nihil hic in commendationem Matthiæ dictum sit, hoc ipsum tamen abundè ad illius laudem satis esse potest, quod Ioseph Iusto, qui fuit Christi consanguineus, prælatus est, & in Apostolorum ordinem diuinitus relatus.

Matthiam Apostolum fuisse Christi discipulum. S. Clemens,

Sortibus vnum licitum sit.

EXEGESIS EVANGELII CONFITEOR TIBI

Domine Pater cæli & terræ &c. quod quædam Ecclesiæ hodie legunt, quare in prima parte primi tomi, scilicet in Dominica sexta post Christi Natiuitatem.

EXEGESIS EVANGELII IN EODEM FESTO. secundum morem quarundam Ecclesiarum. Ioannis XV.

Benignissimus & amantissimus humani generis Saluator, sicut ad nos redimendos non nisi purissimo ac gratuito prorsus amore adductus fuit, ita vt nobis quoque charitatem vel maximè commendatam redderet, sapius diuersis Euangelij locis ad eam nos adhortatur, id què adeo vt in Dei ac proximi dilectione totam legis & prophetarum vim & summam contineri affirmet. In eo autem sermone reuera dulci ac mellifluis, quem post cenam habuit, tanquam vltimum valedicens omnibus, quos hic relicturus erat, electis suis, ad minus tribus vicibus fraternæ charitatis præceptum iterauit: & quidem bis in eodem ipso capite, vnde Euangelium, quod hic tractandum suscepimus, excerptum est. Ait enim Dominus Iesus pastor bonus, confirmare ac instruere cupiens oues suas, iam iamq; relinquendis discipulis suis, & in eis etiam omnibus nobis.

Matth. 22. Marc. 12. Lucæ 20.

Ioan. 13. Ioan. 14. Ioan. 15.

Ioan. 16.

h h Hoc

VI
22

Hoc est præceptum meum, vt diligatis inuicem, sicut dilexi vos:

Amoris proximo fructus quis.

1. Cor. 13.

Rom. 13.

Math. 7.
Math. 22.

Christus quam nos dilexit.

Charitatis veræ opus quod.

1. Cor. 13.

Fides sine charitate quod non prodest.

Non abs re Dominus Iesus tam sollicitè, tamq[ue] serio hoc diligendõ fratri præceptum inculcauit. Nam si hoc solùm obseruetur summa pax & consensus erit hominum, nedum ad Deum, sed etiam inter ipsos. Cessabunt mox furta, latrocinia, adulteria, auaritia, ambitio, fraus, iniuria, bella, lites, contentiones, sectæ, inuidiæ & quicquid est aliorum vitiorum: ita vt vixissimè dixerit Apostolus: *Charitas malum non operatur*. Et: *Qui diligit proximum, legem impleuit*. Sciens hoc magister bonus, qui est totius fons dilectionis, imo & charitas ipsa, tanquam optimum & saluberrimum, imo & plenissimum salutis compendium, fraternæ charitatis præceptum identidem suis fidelibus præscripsit, idq[ue] adeo etiam ad inimicos extendi voluit, vt neget suorum peccatorum veniam quenquam impetraturum apud Deum, qui non omnem ex corde iniuriam donauerit ipsi nocentibus atq[ue] ipsam offendentibus. Hoc est, inquit, præceptum meum, vt diligatis inuicem. Sed nunquid quavis ratione proximos dilexisse satis est? Minime. Multi enim se mutuo etiam ardentè amant, & tamen hoc charitatis præceptum non implent. Itaque vt quemadmodum diligendi sint proximi certum habemus, formam nobis verè dilectionis expressit, dum mox adiecit, sicut dilexi vos. Quibus verbis omnis amor carnalis, sensualis & quouis modo vitiosus excluditur. Dilexit nos Christus amore castissimo, sincerissimo acq[ue] purissimo: idq[ue] eo tantum sine, vt beatitudinem adipiscamur. Ita nimirum & nos fratres diligere debemus, vt nobiscum pertingant ad conspectum Dei, quæ est vita æterna. Et qui sic diligit proximum, nõ potest illi vnquam autor aut suator, aut adiutor esse ad perpetrandum quodlibet peccatum: imo verò quantum in ipso est, verbis, factis, studio ac voluntate eum ad rectè viuendum inuitat, excitat & adiuuat. Qui verò aut proximos in vitia allicunt ac pertrahunt, aut eos à virtutis ac honesti studio abducere & absterre nituntur, illi à vera charitate adhuc nimium distant. Veræ charitati omne malum proximi præsertim culpæ ex animo dolet idq[ue] impedire conatur: gaudetq[ue] & lætatur illius bonis maximè quæ eum efficiant gratum Deo, cuiusmodi sunt veræ ac diuinitus infusæ virtutes. Habemus huius locupletem testem Apostolum, ita dicentem: *Charitas non gaudet super iniquitate: non gaudet autem veritati*. Simul autem notandum, non dicere Dominum. Hoc est præceptum meum, vt credatis in me, sed, vt diligatis inuicem. Nam credere quis potest, vt tamen omnibus vitijs plenus sit. Diligere autem non potest, in quo vel vnum hæret vitium mortiferum. Siquidem peccatum mortiferum charitatem penitus extinguit. Ergo Dominus Iesus breue quidem præceptum, sed tamen quod abundè ad salutem sufficeret, daturus fidelibus suis, dilectionem potius quam fidem in præcepto reliquit, eo quod fides etiam grandis valde esse possit in homine, qui omni gratia gratum faciens vacuus sit, cunctisq[ue] sit addictus flagitijs, atq[ue] eo ipso à salute & beatitudine remotissimus: charitas autem ea, quam Dominus præcipit, non solum peccata in hominis pectore morari non sinat, sed etiam virtutes alias operas secum aduehat & adducat, faciatq[ue] hominem Deo gratissimũ, & beatitudinẽ

VI
22

rudinis capacem. Vnde curandum nobis est dilectissimi, vt fides nostra semper cum vera charitate coniuncta sit, vt ea quæ per fidem agenda omittenda didicimus, ex charitate feruenter ac studiose exequamur. Sequitur :

Maiozem hac dilectionem nemo habet, * vt animam suam ponat quis pro amicis suis.

Aliquam hæc verba obscuritatem præ se ferre videntur, nisi rectè intelligantur. Quis enim dubitet maioris esse charitatis animam ponere pro hostibus, quàm pro amicis suis? Sed hic amicorum nomine Dominus etiam inimicos voluit intelligi. Nam & ipse mortuus est, non vtique pro amicis sed inimicis suis: nempe pro peccatoribus, Ergo inimici potius amici vocandi sunt, exemplo Saluatoris. Et sic reuera se res habet. Inimici sæpius plus conferunt nobis quàm amici. Diligere amicum etiam naturæ facile est. Inimicum verò diligere sicut maioris est laboris & gratiæ, ita & meriti excellentioris. Vnde si quis multum se de inimico suo vlcisci vellet, nõ posset melius, quàm eum ardentem amando, illi benefaciendo, omnigenis benevolentia ac humanitatis officijs eum prosequendo. Hac nanque ratione maxima sibi virtutum ac meritum compararet lucra eximiamque in cælis gloriam: atque eo ipso maximè inimici animum cruciaret. Quisquis enim aliquem odio habet, quod est proprium inimicorum bonis illius maximè inuidet, eaque inuidencia miserè torquetur. Contra qui tum egregiè putant vltos se esse de hostibus suis, cum eos itidem odio prosequuntur aut par pari referunt, illi nimis falluntur. Esto interim grauissimis eos damnis afficiant temporarijs: sed sibiipsis multo atrocius ac pernicialius nocent, dum perdunt & occidunt animas suas, seseq; aternæ damnationis reos efficiunt. Sed vt ad Domini dicta redeamus, quoruscumque hodie est, qui vel pro amicis, nedum inimicis animam morti obijcere velit? Et tamen D. Ioannes ait: *In hoc cognouimus charitatem Dei, quoniam ille animam suam, pro nobis posuit, & nos debemus pro fratribus animas ponere.* Sed quando illi posituri essent animas pro fratribus, qui cum habeant substantiam huius mundi, & vident fratrem suum necessitatem habere, tamen claudunt viscera sua ab eo? O quàm longè ij absunt à Christianæ charitatis synceritate. Talibus hominibus plenus est orbis terrarum. Quàm multi sæpe pauperes fame ac nuditate moriuntur, & nemo est qui vel pereunti dare velit. Interim nihilominus volunt se Christianos & dici & haberi, cum tamè esse nolint. Istitis olim dicturus est Christus terribiliter: *Ite maledicti in ignem aeternum. Esuriui enim, & non dedistis mihi manducare &c.* Hi plane non faciunt, quod Christus toties præcepit, vt diligamus inuicem. Sed sicut ipsi modo nolunt misericordes, pios ac liberales se præstare de rebus quas diuinitus perceperunt, egenis ac miseris fratribus suis Christianis: ita & ipsi quandoq; nullum apud Deum misericordiam locum obtinebunt. Qui autè verè diligit, is nedum liberaliter de bonis temporalibus gratificatur ac impertit fratribus inopia oppressis, sed etiam dum res ita postulat, libenter quoque pro fratrum salute mortis discrimini se obijcit. Sequitur:

Vos amici mei estis, si feceritis quæ ego præcipio vobis.

h h 2

Vide

Amicorum nomine qui hic signatur. Rom. 13.

Inimici quantum nobis profint.

1. Ioan. 3.

Ibidem.

Matth. 15.

Ioan. 13. 14. 15.

Dilectionis fraternæ Indicia quæ.

Amicum esse
Dei quantæ
sit præstan-
tia.

Amicitia qui-
nam obtine-
atur.

Amicitia Dei
qui dissolu-
tur.

Matth. 26.

Lucæ 24.

Timor serui-
lis quanta
mala effici-
at.

Vide ad quantum honoris fastigium hominum genus diuina benignitas euexerit ut eos etiam amicos suos vocet. Nouimus quantæ dignitatis semper fuerit in regum ac principum mundi huius amicitiam admitti, atque inter eorum amicos numerari. Quantæ igitur gloriæ, quantæ præstantiæ esse amicum Dei? Et huc Christiani omnes pertingere possunt, nec quicquam hinc omnino excluditur. Omnibus ea offertur gratia, ut si velint, possint esse amici Dei. Non tamen absque vlllo certamine, ne tantus honor contemptui pateat. Dicitur enim: Vos amici mei estis, sed si feceritis quæ ego præcipio vobis. Ergo amicitia, præceptorum executione obtinetur. Præcepta autem omnia ut bene impleantur, hoc opus, hic labor est. Ita semper nos diuina scriptura ad bene agendum hortatur, ne quis sterili fide contentus esse velit. Sed quid hic dicemus, tam paucos inueniri, qui pro obtinenda summi ac præpotentis Dei amicitia, qua vix vlla dignitas possit esse maior, aliquid laboris suscipere velint, quando tamen videmus innumeros vel pro mulierculæ cuiusdam aut hominis in dignitate constituti captanda gratia nullos subterfugere labores, nulla declinare pericula? Et tamen qui amicitia fruuntur hominis, quantumcumque vel chari, vel potentis, non potest diu eadem frui. Qui verò amicum habet Deum, non est quod veretur, ne amicitia illa quandoque sinem accipiat, cum sit stabilis & sempiterna, nisi ipse vltro se auertat, & sponte labatur in vitia, quibus amicitia Dei dirimitur ac dissipatur. Quamobrem danda opera est Christianis omnibus, ut humiliter studeant diuinis parere mandatis, facere quæ præcipit Deus, fugere ac deuitare quæ vetat, amplecti virtutes quibus delectatur Deus, excorari ac repudiare vitia, quibus offenditur: ut sic possint eius potiri amicitia, gratia confirmari, donis augeri, atque cum ipso denique sempiterna frui beatitudine: qua vtiq; nõ nisi amici Dei fruuntur, qui eius præcepta seruauerint.

Iam non dicam vos seruos: quia seruus nescit quid faciat dominus eius. Vos autem dixi amicos: quia omnia quæcumque audiui à Patre meo, nota feci vobis.

Isthæc verba cum Dominus diceret discipulis suis, adhuc valde erant imperfecti & infirmi, idque adeo ut paulo post cuncti etiam à Domino profugerent, eo solo relicto in manibus furentium inimicorum. Ergo melius hæc verba de futuro, quam præsentis tempore accipiuntur. Non enim timore illo penitus caruisse videntur Apostoli, qui seruorum propriè est, donec essent induti virtute ex alto & spiritus amoris timorem omnem vitiosum prorsus exclusisset. Quo factò ex seruis amici intimi effecti sunt, consilij secretorum Dei. Seruus autem nescit quid faciat dominus eius. Qui enim solo ductus timore seruili, Deo obtemperat ac famulatur, vix vnquam diuino illustratur lumine, nulla Dei secreta percipit, occultas & compendiaras ad Deum pertingendi vas nunquam diuinitus edocetur. Non enim dignus est, cui isthæc à Deo reuelentur. Nam tamen præstat quandam Deo seruitutem tamen coactus id facit metu pœnæ, non honesti ac virtutis & ipsius Dei amore impulsus. Vnde etiam si solus agat & patiat omnia quæ mortales omnes vnquam egerint & passi sint quamdiu tamen solo timore seruili ducitur, nihil illis omnibus meretur. Si quidem extra charitatem vi-

uit, sine qua meritum nullum esse potest. Amicis autem secreta communi-
cantur, si tamen fideles sint, de quibus hic agitur, multa quæ eis præstantur,
quæ seruis nulla ratione contingunt. Sunt enim & amici infideles: propter
quos monent nedum diuina, sed etiam Philosophorum scripta probandos
esse amicos. Amici veri sunt, qui Deo non pœnæ formidine, non proprii
quæstus aut lucri causa, sed ex amore seruiunt. Sed plenum admirationis
est, quod Dominus adiungit: Quia omnia quæcunque audiui à Patre meo
nota feci vobis: nisi quia de futuro tempore hæc accipienda sunt: vt etiam
Augustinus exponit. Aur si de præsentis tempore placeat accipi ea omnia no-
ta fuisse suis intelligatur, quæ & ipsis & Ecclesiæ forent necessaria, quod ta-
men in Pentecoste demum impletum est. In futura autem vita non du-
bium est quin omnia reuelata sint Apostolis, imo & beatis omnibus, pro-
cuiusque tamen mensura: quandoquidem ibi præsentem Dei contemplan-
tur vultum, & in eo ceu lucidissimo speculo omnia. Ad quam nos vitam as-
pirare semper debemus, atque præ eius amore & desiderio libenter con-
temnere bona caduca & labentia, vt tantæ felicitatis mereamur esse par-
ticipes.

Non vos me elegistis, sed ego elegi vos: & posui vos vt ea-
tis, & fructum afferatis, & fructus vester maneat, vt quodcum-
que petieritis Patrem in nomine meo det vobis.

His verbis commendatur gratia Dei, qua præuenti sumus, vt crederemus
ei, qui præuenit nos, speraremus quæ pollicitus est, & totum amorem no-
strum in ipsum vnum ceu summum bonum conferremus. Quis enim cre-
deret Deo, speraret in Deum, amaret Deum, nisi eius gratia præuentus? To-
tum hoc gratiæ est, vt ne quis sibi præfidat. Verum, solet hic pios quosdam
admodum vexare malus spiritus, tanquam ipsa non pertineant ad nume-
rum electorum, atque inexplicabilibus diuinæ prædestinationis perplexi-
tibus mentes eorum vsque adeo sæpè perturbat, inuoluit ac deijcit, vt pe-
nè nullam inueniant salutis obtinendæ viam. Talibus enim susurrijs perpe-
tuo ad aures cordis eorum perstreperit. Quid necesse est vt Deo seruiatis? Si
electi estis non peribitis, quantumcumque malè viuatis. Sin verò electi non es-
tis, non poteritis esse salui, etiam si sanctissimè viuatis. Ergo ne & hic & in
futura vita miser sitis, missa facite poenitentia opera, & iucundos ducite
dies, animumque voluptatibus & bonis huius vitæ, dum licet oblecteris. Sed
hic scutum fidei arripiendum est, quo tela nequissimi ignea extinguantur.
Credimus Deum non esse personarum acceptorem, sed ex æquo omnibus
offerre gratiam suam, omnium desiderare salutem, omnes & singulos ex
summo & infinito amore creasse ea sola causa, vt essent æterno beati: nec
posse vnquam in illius benignissimam naturam vllam cadere iniustitiam,
sed vsque adeo singulorum cupere, velle ac amare salutem, vt etiam para-
tissimus sit denuo potius omnia perpeti, quæ olim perpeffus est, quam ex sua
parte sinat aliquem perire. Hæc planè certissima sunt, & qui aliter sentit de
Deo, iniuriam facit benignitati & charitati illius summæ ac immensæ. Igi-
tur nihil tutius, quam sub huiusmodi periculosis tentationibus non con-
certare nec disputare cum diabolo, quantumuis multa etiam ex scripturis

Amici veri
qui sunt.

August.
Nota quia
omnia Chri-
stus fecerit
suis discipu-
lis.

Tentatio om-
nium pericu-
losissima que-
nam sit.

Ephes. 6.
Deute. 10.
Psa. 19.
Ecl. 35.
Rom. 2.
Acto. 10.

Aduersum
tentationem
prædictam
remedium.

h h 3; inge-

Ezech. 18.

ingerente argumenta: sed simpliciter persuadere sibi Deum nihil posse ma-
li facere, atque eo ipso contentum esse & proijcere se totum plena cum fidi-
tia in abyssum diuinæ misericordiæ, & relinquere diabolo commenta &
fallacissima argumenta illius. *V. uo ego, dicit Dominus Deus, nolo mortem pecca-*
toris, sed vt conuertatur & uiuat. Ergo quisquis non conuertitur & perit, suape
sponte perit. Sed his omistis, videamus cætera Euangelij verba. Et posui
vos, inquit, vt eatis & fructum afferatis. Quamdiu in hoc exilio versa-
mur, non nisi in itinere positi sumus. Porro alij in ipso itinere subsistunt,
contæti videlicet præsentibus bonis, noluntq; proficisci ad patriam, eo quod
via non nihil difficilis sit. Verum Dominus posuit nos vt eamus, serper
tendendo ad patriam, nusquam in hoc mundo residendo vel hærendo,
sed cuncta fortiter pertransendo, sicque fructum afferamus bonorum ope-
rum, quibus & nobis & proximis profimus. Hæc enim præparauit Deus vt
ambulemus in eis. Et fructus vester maneat. Qui diuitias, qui honores, qui
voluptates, & alia mundi huius bona conquirunt & expetunt, ea querunt,
quæ tamen diuturna esse non possunt. Qui autem bonis operibus, verisque
virtutibus accumulandis nauant operam, fructus immarcescibiles ac sem-
per duraturos parant sibi. O stulti filij hominum vsquequo graui corde, vt
quid diligitis vanitatem & queritis mendacium? Facite fructus qui sem-
per maneant. Vt quodcunque petieris Patrem in nomine meo, det vobis.
In nomine Saluatoris Patrem petere, nihil est aliud, quam ea petere, quæ
salutaria sint: hoc est gratiam & veras virtutes, & quæ ad eas obtinendat
conducant. Qui alia petit, etsi exauditur interdum, non tamen petit in no-
mine Iesu, præstaretque illi non exaudiri: siquidem in suam perniciem ex-
auditur.

Psalm. 4.

Petere in no-
mine Salua-
toris quid sit.

SERMO IN EODEM FESTO.

*De seruanda fraterna charitate, vt audis que illis, que ei contraria
sunt: & quedam de laudibus S. Mariæ Apostoli.*

Eccle. 13.
Ambrosius.Matth. 23.
Lucæ 10.

Hoc est præceptum meum, vt diligatis inuicem sicut dilexistis. Ioannes XV.
Si omne animal diligit simile sibi, si nihil tam est secundum naturam,
quam iuuare consortem naturam, (quod utique diligere est) nomine
mirum videri possit, quod scriptura diuina toties nobis fratrum siue pro-
ximorum diligendorum præceptum ob oculos ponit? Quid enim opus est
diuino nos ad id præcepto adigi, ad quod ipsa natura hortatur? Sed vsque-
adeo per peccatum in hominibus natura vitata est, & voluntas corrupta,
vt multa velit ipsi quoque naturam maximè contraria, multa nolit natura
summè consentanea. Eam ob rem data nobis diuinitus præcepta multa sunt,
quæ vel solius naturæ instinctu seruanda forent, vt si ea ipsa, id est, natura
minus nos permoueat, ad agenda vel omittenda ea quæ vel agere vel omitti-
tere conuenit, saltem diuinæ legis autoritas, & summi legislatoris Dei ma-
iestas nos impellat. Sic itidem de diligendis proximis benignissimus huma-
ni generis parens præceptum edidit, cum tamen sola ad id natura eximul-
let: sed ne vnquam id negligere audeamus, præceptum suum expressit, vt
lex naturæ minus sit efficax ad cõtinendos nos in officio, lex scripta est, & à
Deo promulgata, omnibusq; propofita ac denuntiata & cum æternæ damna-
tionis

tionis manifesta comminatione coniuncta compellat nos. Et tamen nec sic quidem duritia cordis humani permoueri potest ad fraternæ charitatis studium, ad quod tum natura, tum lex diuina tam serio nos inuitat & cogit. Iuxta hanc naturam, dicitur ratio, præcipit Rex regum & Dominus dominantium, ut diligamus proximos, & tamen extanta hominum numero sitate vix paucissimos inuenies, qui proximos ament.

Multi quidem diligunt proximos, sed ut Diuus Gregorius ait, per affectum cognationis & carnis: qui amor nisi infusa diuinitus charitate ornatus sit, nihil meretur, nec sufficit ad obtinendam beatitudinem. Alij proximos turpiter, alij flagitiose, alij fictè, alij propter seipsos tantum, alij alijs iniquis amant modis: paucissimi verè & secundum Deum. Itaque non satisfaciunt menti ipsius legislatoris: qui non simpliciter iussit diligere fratres, sed sicut ipse dilexit nos. Quam multi hodie cupiunt ac nituntur proles suas multis augere opibus, ad honores & dignitates euehere, putantque se tum maximè eas diligere, cum hæc studiosissimè eis comparant, sed non sic Christus dilexit suos, qui eos potius ad amplectendam inopiam, ad honores contemnendos, ad mundi aduersa perferenda, ad dolores tolerandos exemplo & verbis suis hortatus est. Qui ergo his contraria suis cupiunt ac parant, non diligunt eos sicut Christus dilexit nos: ergo nec diligunt, quia non verè, sed pernitiose diligunt. Sunt autem multa, quamobrem merito proximos amore prosequi debeamus. Primum quidem est ipsa voluntas Dei, id iubentis, cuius voluntas nobis ita chara esse debet, ut quicquid eum aut velle aut nolle, didicerimus, id semper & vbique integro cordis affectu tanquam pij ac obediens filij, Patrem nostrum cælestem offendere aut iniuria afficere summè verentes, vel facere vel cauere nitamur. Certum est enim nullam posse Domino Deo maiorem iniuriam ac contumeliam irrogari, quam si eius voluntas contemnatur. Pij autem filij nulla ratione committere possunt, ut amantissimum ac fidissimum parentem suum, quales erga nos omnes est Deus, contumelia aut molestia afficiant. Qui verò id facere non curant, non sunt utique boni filij, sed omnis humanitatis, ac pudoris expertes. Ipse sanè immensus, ineffabilis, omnino gratuitus & vehementissimus in nos Dei amor ac beneuolentia, qua summè cupit, fitit, efficit, procurat salutem nostram ac omne bonum, vel sola abundè meretur, ut omnibus eius iussis libentissimè ac studiosissimè pareamus. Iussit autem nedum in hodierno Euangelio, sed etiam alijs multis locis, ut dictum est, ut inuicem diligamus: *Diliges*, in quiens, *proximum tuum sicut teipsum*, hoc est, diliges in proximo tuo, quod diligis in teipso, scilicet naturam, imaginem & similitudinem Dei, non vitia illius, vel sicut teipsum, id est, opere & veritate, non solum verbo aut signo: vel sicut teipsum, non quia frater vel cognatus, sed quia homo, tecum in cælesti patria glorificandus. Exponunt autem Theologi hanc particulam, sicut, quod non de æqualitate, sed similitudine amoris accipienda sit. Nam plus utique debet homo amare seipsum quam proximum: sicut etiam commune testatur dictum illud: *Charitas incipit à seipsa*. Charitas autem hominis erga seipsum nisi sit spiritualis & recte rationi consentiens, non est laudabilis: imo nec charitas est, sed odium potius. Quæ verò spiritualis & bene ordinata charitas est, ea corpus qui-

hh 4 dem

Ad dilectionem proximi quæ nos excitulent. Deut. 6. Matth. 22. Lucæ 10.

Gregorius.

Diligere proximos vitiose multifariam. 1. Ioan. 3.

Rationes proximos diligendi variaz.

Deut. 6. Leuit. 19. Matth. 22. Marc. 12. Lucæ 10. Rom. 13.

Præceptum dilectionis fraternæ quoniam intelligendum.

VI
22

Amor priuatus quam sit periculosus. 2. Tim. 3.

August.

Augustin.
Charitatis encomium quantum.

Rom. 13.

Augustin.

1. Corin. 12.

Malac. 2.

Ratio cur nullum hominem despiciere debeamus.

dem propter animam, animam verò propter Deum amat, cuncta referens in Deum, corpus què & animam eo tantum diligens, vt possint seruire Deo. Porro, se ipsum amare non propter Deum, sed propter se solum, vel propter aliquam mortalem creaturam, non est spiritalis & rationalis, sed sensualis & carnalis amor quo præditi sunt illi, quos Apostolus commemorat, dicens: *In diebus nouissimis instabunt tempora periculosa, & erunt homines seipsos amantes.* Qui amor priuatus, improbus, iniquus dicitur, estq; fons & radix ac origo vitiorum omnium: qui nisi pessundet, crescit vsque ad contemptum Dei. Eo igitur nulla ratione prosequi nos debemus. Sed quia dictum est magis, nos ipsos quam proximos diligere nos debere, num corpus propriū aut nostras facultates plus quam proximorū animas diligere debemus? Minime, Cuius breuem ac facilem rationem D. August. reddit primo lib. de doctrina Christiana dicens: Amplius alius homo diligendus est, quam propriū corpus nostrum: quia potest nobiscum Deo frui, quod non potest corpus. Secūda ratio, cur proximi diligendi sint, est ipsius charitatis, qua alios diligimus, dignitas, præstantia & vtilitas. Certum est enim inter virtutes præcipuum locum charitatem obtinere, vt quæ regina decor, & forma est virtutum omnium de qua pulcherrimam texit sententiam D. Augustinus sermone quodā in hæc verba: In charitate, pauper est diues, sine charitate verò diues est pauper. Hæc in aduersis tolerat, in prosperis temperat: in duris passionibus fortis est, in bonis operibus hilaris in tentatione tutissima, in hospitalitate latissima, inter bonos fratres lætissima, inter falsos patientissima. Charitas inter opprobria secunda est, inter odia benefica, inter iras placida, inter inuidias innocens, in iniquitate gemens, in veritate respirans, in virtute congratulans. Item quæ diuinarum, inquit, scripturarum multiplicem abundantiam, latissimamq; doctrinam sine vilo errore comprehendit, & sine vilo labore custodit, cuius cor plenum est charitate, dicente Apostolo: *Plena de legis est charitas.* Quæ vtique non ad Dei tantum, sed etiam proximi dilectionem referenda sunt, cum eodem Augustino teste, non alia sit charitas, qua diligimus Deum, quam qua & proximum. Itaque libenter fratribus amor impendendus est, quando tot tamquæ præclaros effectus charitas habet.

Tertia ratio est, quia omnes membra sumus vnius corporis mystici Christi Iesu. Quod sanè vehementissimè & potest, & debet nos mouere ad fraternum amorem. Si enim membra alia alijs compatiuntur, itemquæ inferuntur & congratulantur, nimirum etiam nos fratribus & condolere miseris, & congratulari rectè habentibus debemus: quæ præcipua sunt vera charitatis argumenta, & paucis reuera insunt. Quarta ratio est, quia ex vno Patre Deo, itemq; vno patre mortali, nempe Adamo prognati sumus. Vnde apud Malachiam dicitur: *Nunquid non Pater vnus omnium nostrum? Nunquid non Deus vnus creauit nos? Quare ergo despicit vnus quisque nostrum fratrem suum? Si Deus est Pater omnium nostrum, sicut reuera est, quisquis fratres vel proximos suos non diligit, Deum summa iniuria afficit: quandoquidem non amat eos, quos ipse suos filios habere dignatur. Contemptus enim quod filij afficiuntur, redundat in Patrem. Neque est quod quisquam minus amandos putet proximos, quod fortè abiecti & pauperes sint. Esto rebus huius mundi careant, sed ditissimum Patrem habent, Deum. Noli attendere in*

re in eis rerum praesentium inopiam, sed cogita Patrem eos tecum habere Deum: qui etsi tibi maiores praestitit labentis vitae facultates, illis tamen fortassis pro temporali penuria, summam bonorum omnium affluentiam in caelis reposuit: tibi verò praesentes mundi opes pro quibusdam beneficiis tuis praemij loco restituit: deinde ubi obieris, in tartara, ubi summa est paupertas & miseria, te relegaturus. Neque etiam minus propterea amandi sunt fratres, quod quibusdam culpis obnoxij sint. Vitia quidam odio prosequenda sunt, sed semper mente retinendum, secundum naturam & gratiam non aliam illorum atque nostram esse originem. Ita nimirum in illis persequi ac detestari debemus vitia, sed amare ac benevolentia prosequi, quod Deum habent Patrem, & ad regni illius hereditatem capeendam conditi sunt, non minus atque nos. Huc pertinet, quod omnes secundum animam ad imaginem & similitudinem Omnipotentis Dei facti sumus: quare maximam conferat nobis dignitatem. Huius contemplatione permoti complures sancti homines, praecipue sancti Apostoli, totos se animabus Deo lucrands impenderunt, nihil neque laboris, neque doloris subterfugentes, quo possent seruare animas Dei similitudine insignitas. Et quia vehementer amabant Deum, non poterant eius imaginem non vehementer amare. Ex ijs vnus, nempe feruentissimus salutis animarum zelator Paulus Apostolus: Ego, inquit, libenter impendam, & superimpendam ipse pro animabus vestra. Item quic: Omnibus omnia factus sum, ut omnes faciam saluos. Consideremus dilectissimi etiam nos hanc in hominibus similitudinem Dei, & ex animo diligamus, quos tanto honore Deus extulit. O si animarum dum à Deo creantur, pulchritudinem, splendorem, dignitatem, gloriam conspicere possemus, summa nos caperet admiratio, & in sui amorem vel inuitos nos raperent. Sed hæc nolunt homines attendere sola externa animaduertunt, animas non intuentur, suosque potius affectus, quam verum iudicium sequuntur. Sicque fit, ut proximos aut minus, aut penitus nihil ament. Quæ est dolenda cæcitas. Siquidem id efficit, ut inter homines tam penè nulla sit charitas. Non enim potest amari incognitum. Quisquis autem Dei in hominibus similitudinem, & quæ illis inde praestatur nobilitatem, probè agnoscit, magnum utique habet fraterni amoris incitamentum. Quinta ratio est, quod ex mutua dilectione aduersum dæmonum impugnationes & tentamenta non mediocriter homines communiuntur, sicut ex odio & diffensione hominum dæmonibus aduersum eos vires augentur. Eam ob rem nihil ita efficere moluntur tetri spiritus in hominibus, quam ut à se inuicem dissentiant. Inde enim norunt sequi odia, inimicitias, bella, homicidia. Vbi autem isthæc grassantur mala, certè est illic alios pro alijs non orare. Vbi verò preces non sunt aliorum pro alijs, ibi necesse est dæmones præualere: quandoquidem diuino non proteguntur auxilio, utpote quod precibus implorare nolunt. Contra verò, qui se mutuo prosequuntur amore, etiam mutuis sese precibus adiuvant, & ipsi dæmonibus terrori sunt, atque horrori, cum & scriptura testetur, si duo consenserint super terram, quicquid petierint eos imperaturos à Deo.

ii Sunt

Ob culpam suam non minus proximum amandum esse. Amare ac odisse in proximo quæ debeat.

2 Cor. 12.
1 Cor. 9.

Animarum praesentia & pulchritudo quanta.

Dæmones quosam & cur in hominibus extinguant charitatem.

Preces quomodo mutuo pro se fundat homines quantaque eadem efficacis sint.

Sunt præterea & aliæ rationes, quibus ad fraternam dilectionem excitamur: sed breuitati studendum est. Quod si quispiam iam dictas bene perpenderit, poterit inde satis superq; inflammari. Quod si nihil esset aliud præter solum Dei præceptum, solum Dei voluntatem, ea nobis nimis quam

Charitati fraternæ quoniam aduercentur.

Galat. 3.

lufficere deberet. Nemo ergo posthac suo in pectore permittat residere odium, inuidiam, suspiciones malas, temeraria iudicia, displicentias, atque id genus alia mortis semina, quæ charitati fraternæ profus aduersantur, sed finis memores semper verborum illorum, quibus Apostolus fideles hortatur, dicens: *Induite vos sicut electi Dei, sancti & dilecti, viscera misericordie, benignitatem, humilitatem, modestiam, patientiam: supportantes inuicem, & donantes vobismetipsis, si quis aduersus aliquem habet querelam. Sicut & Dominus donauit vobis, ita & vos. Super omnia autem hæc charitatem habete, quod est vinculum perfectiõnis.*

Amorem temporarium re-
tū extinguere Dei & proximi charitatem.

Et vt firmiorem atque inuolabilem erga proximos charitatem retinere possimus, discamus nihil amare, nihil appetere, nihil aucupari rerum temporalium. Siquidem harum amor & studium fratrum amorem facile extinguit. Nam si quis appetat bona temporalia, non potest non sæpe inuidia morderi aduersum eos, quos ea haberi nouit. Hac ex causa Christus Dei sapientia noluit Apostolis & discipulis suis permittere, vt quicquam haberent proprij, quò tanto purius & studiosius totos se animabus conuertendis applicarent. Nouerat enim cupiditatem esse charitatis venenum, atque radicem malorum omnium. Cupiditas autem ex facultatibus plerunque nasci aut augeri solet, sicut ille ait: *Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit.* Inde legimus, quod in primis Ecclesiæ nascentis initijs erant credentibus omnia communia, nec quisquam dicebat aliquid suum.

Mat. 10. 19.
Luc. 9. 10. & 14.

1. Tim. 6.
Cupiditas quibus formis crescat. Auctor. 4.

Et quamdiu ille rerum contemptus perseuerauit, fides & pietas maximis augmentabantur incrementis. Vbi autem cœpit inualescere meum & tuum, & amor ad mundi res vanas translatus est, fides elanguit, & pietas penitus enervata est. Denique eo res redijt, vt multi pro frusto panis etiam vitam proximis eripiant. Apostolorum verò omnium, & eorum qui illos secuti sunt, vnum hoc charitatis propositum fuit, neque rerum presentium, neque quietis, neque vitæ mortalis vllam habere rationem, dum consuleretur salutem proximorum. Talis nimirum fuit Matthias Apostolus, cuius hodie festa celebramus. Enimvero primo quidem relictis omnibus, sequutus est Christum, pauper pauperem, ac deinde post eius ascensionem, quam in partitione prouinciarum Iudæa illi obrigisset, quibus potuit modis contritus est populum illum duræ ceruicis ad fidem, religionem quæ Christianam traducere, nihil veritus Phariseorum insidias, & tyrannidem pontificum, tantum vt animas Christo Iuerificeret, pro quibus eundem nouerat sudasse sanguinem suum.

Matthiæ Apostoli perfectio, & zelatio pro animarum salute quantæ.

Matthiæ Apostoli proges ac propozio quæ.

De hoc Apostolo in Chronicis quibusdam scriptum fertur, quod fuerit de tribu Iudæ, ciuitate quæ Bethlehem, illustri natus profapia, in legæ & prophetis à pueritia eruditus, lasciuia quæ deuitans, pueriles annos morum grauitate ornari: in prosperis non elatus, in aduersis constans ac interpretus: corde mundus, animo prudens, consilio prouidus, in soluendis scripturarum questionibus acutus fuerit. In quibus nos eum virtutibus imitari debemus. Neque dubium est, quin ad eorum numerum referri debeas, in quo

in quorum persona Apostolus dicit: *Nos ipsi primitias spiritus habentes, id est, Rom. 8.*
 dona summa ac praecipua sancti Spiritus adepti. Et de quibus Propheta ait: *Constitues eos principes super omnem terram. Itemque: Mibi autem nimis honorati Psal. 44. 13.*
sunt amici tui Deus, nimis confortatus est principatus eorum. Magna quidem & mira leguntur de sanctis veteris testamenti, sed ijs omnibus securè Apostoli præponuntur, utpote qui Spiritum sanctum largissimè & abundantissimè perreperunt, & ubi prophetæ vix Iudaicum populum ad credendum Deo inducere potuerunt, ipsi totum penè mundum ad Christum conuerterunt. Et licet cum summo vitæ discrimine tum temporis Christi fides prædicaretur, adeo ut Apostoli ferè omnes martyrio consumpti sint, nihilominus constantissimè ac studiosissimè in prædicando perseverabant. Inde factum est, ut Pontifex Iudæorum Matthiam Apostolum lapidibus obruere iusserit. Sed cui viuere Christus erat, & mori lucrum, fortiter mortem excipere maluit, quam vel fugere, vel negato Christo, impiè viuere. O si nos dilectissimi hanc eius constantiam, fortitudinem & erga Deum fidelitatem imitari vellemus. Nos pro dolor sæpè nullo mortis proposito periculo, nulla vi adhibita, sed sola cupiditate, carnisquè illecebris deuicti, relinquimus Deum, relinquimus iustitiam, & in præsentia diuinæ maiestatis turpiter ac indignè nos gerimus. Quid faceremus, si mortis immineret periculum? Nonne perspicuè declaramus facillè nos & Christum, & omnem Christianam religionem abiuratuos, potius quam mortè pateremur? Quare autem voluit Omnipotens Deus Apostolorum suorum, aliorumque innumerabilium martyrum preciosam mortem & gloriosos triumphos in Ecclesia celebrari atque commemorari, nisi ut eorum pro uocati exemplis, eorum accensi virtutum ac fidei & charitatis æmulatione, quiduis potius perire velimus, quam peccare in Dominum Deum nostrum? Non parua res est, transgredi legem Dei. Nihil debet homino Christianus æquè vereri, horrere ac fugere, quam agere quicquam contra Deum. Hoc nobis loquuntur tormenta Apostolorum & martyrum certamina. Sanctus Matthias Apostolus ne à semel agnita veritate recederet, durissimum mortis genus alacriter sustinuit, nec vlla suppliciorum immanitate eo adduci potuit, ut peccaret in Deum. Et nos ita sumus ad peccandum faciles, ac si nullius momenti sit Deum offendisse. Contemplemur obsecro sanctorum gesta, & quanta animi magnitudine etiam immanissimos tulere cruciatu, tantum ne diuinæ legis essent præuaricatores. Resistamus proprijs concupiscentijs, ac dæmonum impugnationibus. Quod si molestum videtur, carere propter DEVM præsentibus oblectamentis, & nonnihil laboris ac doloris in CHRISTI seruitio, & pro vitijs extirpandis, ac virtutibus obtinendis experiri, longè tamen molestius erit pro vanissimis, ac breuissimis carnis voluptatibus postea sempiternos inferni ignes sine vlla spe euadendi perire, & cum dæmonibus in stagno pice ac sulphure semper arfuro torqueri, torreri, assari, excarnificari, & ineffabilibus in omnem æternitatem doloribus ac poenis in cunctis corporis membris, atque singulis animæ viribus excrucitari. Vbi iam sunt impij omnes, qui ante nos, spreto DEO, suis voluptatibus seruire? Quid iam illis prodest apud inferos

Apostoli cur
omnibus ve-
teri testa-
menti sanctis
præferantur.

Matthias Apo-
stoli marty-
rium quale
fuerit.
Philipp. 1.

Sanctorum
festiuitates
celebrandi
ab Ecclesia
ratio quæ.

Horrere quod
nam supernum
debeat verè
Christianus.

Apocal. 21.

Apocal. 11.

hic semper molliter, delicate, voluptuose vixisse. O si possemus vel ad exiguum spacium videre miseras, quas modo patiuntur, semper quæ pati cogentur, fortassis melius nobis prospiceremus. Quantum hic in delictis fuerit, tantum iam illic sentiunt luctum & tormentum. Sed hæc nisi Deus vestris in cordibus operetur, nos sermone nostro parum proficimus. Tam multa dicuntur, leguntur, audiuntur, horrenda, tremenda, pauenda, & tamen nos semper idem permanemus, semper eodem in luto hæremus. Quod utinam videat, & pro sua ineffabili benignitate misereatur Deus ac Dominus noster, qui, ne in æternum periremus, animam suam posuit pro nobis, nihil quæ expectat magis, quam ut à vitijs auersi, & ad ipsum conuerfi, faciamus quæ præcepit nobis, sicquæ mereamur esse amici sui, & quicquid petierimus in suo nomine impetremus, ad laudem & gloriam ipsius, Amen.

Ioan. 10.

Ioan. 15.

IN FESTO SANCTI GREGORII PAPAE
require omnia supra, in Festo scilicet S. Nicolai Episcopi.

IN FESTO SANCTI BENEDICTI ABBATIS
& confessoris, epistolæ huius Festi Paraphrasin require supra in Festo Sancti Antonij
Abbatis.

EXEGESIS EVANGELII EIVSDEM FESTI.

Luce duodecimo.

QUVM multa sint aduersus vitia valde efficacia & opportuna remedia, nullum tamen ferè tantam videtur habere vim & energiam, ut incertissima mortis hora. Ad eam prouidendam hortatur nos Dominus in Euangelio diei istius. Quid enim tam stultum, tam temerarium, tam impium esse queat, quam quum certus sis te breui euocandum ex hac vita & rapiendum ad tribunal æquissimi iudicis, tamen nihilominus ea perpetrare, quæ te faciant æternæ damnationi obnoxium, & reum iudicij æterni? Ergo vel sola mortis ambiguae sedula & seria cogitatio potest hominem abundè inducere, ac permouere ad deserendam seculi iniquitatem, & sectandam iusticiam. Videmus, & certissima discimus experientia, innumeros in ipso ætatis flore, in ipso fortunæ aridentis prosperrimo statu rapi subito ex hac luce: & quia sceleribus obstricti sunt, nec spacium penitendi eis præstitum est, mergi in inexplicabiles & immaniſsimos semperq; duraturos cruciatus inferorum. Quæso non potest hoc rotis nos concutere visceribus, ut non audeamus vel ad momentum iacere in quouis mortifero crimine, ne & nobis eueniat tam horrendus & inopinatus exitus? Sed quid agimus, quando plebrosque sic fascinat peccandi fallax & cæca libido, ac amarissima dulcedo, ut nolint quicquam vnquam cogitare de vitæ huius breuitate: sed adeo totos se dent presentibus gaudijs & voluptatibus, quasi in ijs semper sint victuri? Videant illi obsecro, & animum aduertant ad amantissima Saluatoris consilia & præcepta, audiantq; cordis & corporis auribus ipsum fidelissimè admonentem atque dicentem:

Sint.